

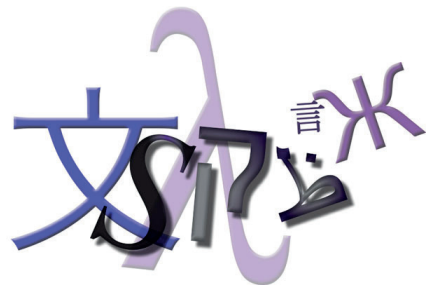
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

ÄMNESGUIDE FÖR ÄMNESLÄRARPROGRAMMET

MED INRIKTNING MOT ARBETE I GYMNASIESKOLAN

INSTITUTIONEN FÖR
SPRÅK OCH LITTERATURER

INNEHÅLL

Språklärarytbildning vid Göteborgs universitet	3
Språkämnerna i gymnasieskolan	4
Språkämnerna i Ämneslärarytbildningen	5
Ämnesdidaktik	7
Självständigt arbete (examensarbete)	10

SPRÅKLÄRARUTBILDNING VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Inom gymnasieskolans program läser eleverna oftast flera olika språk, både engelska och något ytterligare språk inom gruppen ”moderna språk”. Inom Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan kan du utbilda dig till lärare i engelska, franska, latin, spanska och tyska.

En lärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan omfattar två ämnen. Du kan läsa engelska, franska, spanska och tyska antingen som huvudämne (till en omfattning av 120 hp) eller som andraämne (till en omfattning av 90 hp). Latin finns bara som andraämne. Vilka ämneskombinationer som är möjliga att läsa varierar från år till år. Information om vad som gäller inför kommande ansökningsomgång hittar du på hemsidan för Lärarutbildningen vid GU: <http://lararutbildning.gu.se>

Förutom att antalet poäng skiljer sig åt beroende på om du läser ett ämne som huvudämne eller andraämne finns det också andra skillnader: inom ditt huvudämne skriver du två självständiga arbeten (examensarbeten) om 15 hp. Dessutom läser du inom huvudämnet fyra kurser Verksamhetsförlagd utbildning (VFU-kurser) som innebär att du gör praktik på en skola. Mer information om VFU-kurserna hittar du i programguiden för Ämneslärarprogrammet.

SPRÅKÄMNE I GYMNASIESKOLAN

Hur mycket språk man läser på gymnasiet varierar mellan olika gymnasieprogram. På alla nationella program är det obligatoriskt att läsa engelska upp till steg 6 och i de teoretiska programmen har man möjlighet att läsa språket som programfördjupning upp till steg 7.

Språken franska, spanska och tyska tillhör kategorin moderna språk som ingår i olika grad i alla teoretiska gymnasieprogram. De finns att

läsa både som nybörjarspråk och upp till steg 5 för elever som började läsa språket redan på högstadiet. Eleverna på Humanistiska programmet och Samhällsvetenskapliga programmet läser flest poäng i moderna språk (minst 200 poäng), men även i Naturvetenskapliga programmet och Ekonomiprogrammet ingår 100 poäng i detta ämne. På alla teoretiska gymnasieprogram är det dessutom möjligt att välja något av de moderna språken som programfördjupning upp till 300 poäng.

Ämnet latin har en särställning bland språken då det bara ingår i Humanistiska programmet. Elever som väljer språklig inriktning läser 100 poäng latin, men oavsett inriktning i programmet kan man läsa latin som programfördjupning upp till 300 poäng.

SPRÅKSTUDIERN I ÄMNESLÄRARUTBILDNINGEN

Språkstudierna inom Ämneslärarutbildningen förbereder dig för ditt yrke som språklärare. De innehåller därför dels utbildningsmoment som övar upp din praktiska förmåga att använda språket i tal och skrift (i latin bara i skrift), dels teoretiska ämnen, såsom ämnesdidaktik, språkvetenskap och litteraturvetenskap. Under hela din utbildning får du på så vis del av forskningsrön inom viktiga områden för läraryrket och du tränas i att omsätta dem till praktik.

Oavsett vilken inriktning du valt inom Ämneslärarutbildningen börjar du alltid dina ämnesstudier på programmet med att läsa en kurs om 30 hp i ditt huvudämne. Hur denna kurs är upplagd skiljer sig lite från ämne till ämne, men den är alltid uppdelad i delkurser som på ett grundläggande plan behandlar olika områden av språkstudierna: grammatik och fonetik, muntlig- och skriftlig språkfärdighet, kultur och samhälle samt studier av skönlitterära texter. Ämneskunskaperna fördjupas sedan successivt i de kommande kurserna i ämnet. I varje kurs inom språkstudierna ingår även ämnesdidaktik. Du kan läsa mer om vad denna innebär längre ner under rubriken Ämnesdidaktik.

Som du ser i översikten nedan är de första 75 hp inom ämnet gemensamma kurser för studenter som har valt språket som huvudämne eller andraämne. I det språk som du har valt som huvudämne genomför du sedan två självständiga arbeten (examensarbeten) om 15 hp. Den återstående ”läskursen” (60- och 65-kursen i tabellen) läses gemensamt inom franska, spanska och tyska, men får olika roll beroende på om den ingår i utbildningen för huvudämnet eller andraämnet. De delar i utbildningen som du genomför på en skola – den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) – hör också till huvudämnet.

Gemensamma kurser (huvud- och andraämne)	Huvudämneskurser	Andraämneskurser
12-kursen ¹ (1 hp–30 hp) 30-kursen (31 hp–45 hp) 40-kursen (46 hp–60 hp) 50-kursen (61 hp–75 hp)		
	Examensarbete 1 (76 hp–90 hp) 65-kursen (91 hp–105 hp) Examensarbete 2 (106 hp–120 hp)	60-kursen (76 hp–90 hp)
	Verksamhetsförlagd utbildning: VFU 1, 4,5 hp, termin 1 VFU 2, 7,5 hp, termin 3 VFU 3, 7,5 hp, termin 6 VFU 4, 10,5 hp, termin 10	

¹ Kursbenämningarna i tabellen hänvisar till de två sista siffrorna av kurskoderna i respektive kursplan, ex. LGEN12, LGEN30, osv. som visar kursens plats i Ämneslärarprogrammet. Kursplanerna i alla ämneskurser följer samma mönster, förutom i ämnet engelska där 40- och 50-kursen istället heter LGEN51 del 1 och 2.

ÄMNESDIDAKTIK

Språkstudierna innehåller också ämnesdidaktik som ger dig kunskaper om hur språkinläring fungerar och hur språkundervisning bör läggas upp. Man kan säga att vad-frågan – om vad du ska undervisa – på ett allmänt plan besvaras genom ämnesinnehållet. I kursernas didaktikdelar hittar du sedan svar på frågor om hur språkundervisning kan utformas, liksom argument för och emot olika val av undervisningsform- och innehåll.

Ämnesdidaktiken inom språkstudierna är upplagda på olika sätt. Därför delas de här in i tre olika rubriker: 1) engelska, 2) franska, spanska och tyska och 3) latin. Under respektive rubrik får du en översikt över hur ämnesdidaktiken är upplagd i dessa ämnen.

1. Engelska

Ämnesdidaktik ingår i alla kurser och delkurser inom engelskstudier. I alla teoretiskt inriktade engelskakurser fokuserar minst en delkurs specifikt på ämnesdidaktik för att på så vis successivt fördjupa dina didaktiska kunskaper inom ämnet.

Under den inledande kursen i engelska (LGEN12) läser du första delen av den ämnesdidaktiska kursen Engelska: lärande, undervisning och bedömning I, också kallad ELTA 1. Här presenteras bakgrunden till den kommunikativa språksynen och vad den betyder för språkundervisningen. Med förankring i styrdokument för gymnasieskolan får du tillfälle att diskutera olika metoder för hur elevernas språkfärdighet kan utvecklas i klassrummet.

I delkursen ELTA 2 som ingår i efterföljande engelskakurs (LGEN30), fördjupar du din förmåga till planering av undervisning i relation till de mål och kunskapskrav som uttrycks i styrdokumentet. Du bekantar dig med grundläggande språkdidaktiska forskningsmetoder som diskuteras i ljuset av både svensk och europeisk språkundervisning.

I delkursen ELTA 3 (inom kursen LGEN51, del 1) får du träning i att

planera, genomföra och utvärdera lärande och undervisning för olika målgrupper, liksom i att kritiskt använda och analysera olika undervisningsmaterial och digitala verktyg för språkinläring. Du får även inblick i olika metoder för bedömning och betygsättning av elevers språkliga förmåga i relation till kunskapskrav i läroplaner och ämnesplaner.

I delkursen *Elevers produktiva färdigheter och återkoppling i engelska* (inom LGEN51, del 2) studerar du teori och praktik kring olika typer av återkoppling på elevtexter i relation till språkinläring. Arbetet och diskussionerna sker utifrån verkliga exempel som kopplas till forskning på fältet för att ge dig en god överblick och förståelse för vad språklärare idag behöver för att kunna stödja elevers språkutveckling. I kursen LGEN51, del 2, ingår även delkursen Engelskundervisning i internationellt perspektiv där du under två veckor får möjlighet att göra studiebesök på internationella skolor antingen i Sverige eller i ett engelsktalande land.

Slutligen, i delkursen Forskning i engelska med didaktisk inriktning (inom LGEN60/65) ges en utökad översikt över olika forskningsmetoder och teorier inom språkinläring och språkdidaktik. För att lägga grunden till undervisning som är vetenskapligt förankrad får du vidare träning i att kritiskt läsa forskning inom främmandespråksinläring och diskutera hur denna kan vara till nytta för engelskundervisningen i skolan.

2. Franska, spanska och tyska

De ämnesdidaktiska inslagen i ämnena franska, spanska och tyska är upplagda på liknande sätt och behandlas därför tillsammans i denna översikt. Studenterna från de olika språkämnen läser även vissa av delkurserna tillsammans.

I den inledande kursen i franska (LGFR12), spanska (LGSP12) och tyska (LGTY12) kommer du i kontakt med centrala teorier inom forskning kring språkinläring och språkdidaktiska grundidéer och studerar hur dessa kommer till uttryck i Skolverkets styrdokument om skolans språkundervisning. I olika didaktiskt inriktade moment i kurserna får du också tillfälle att reflektera över hur språksyn, kunskapssyn och teorier om lärande kan tillämpas i klassrummet.

I de ämnesdidaktiska momenten inom de efterföljande kurserna (30-kursen och 40-kursen) ligger fokus på planering av undervisning för olika målgrupper i moderna språk. Du får tillfälle att diskutera och analysera undervisningens upplägg utifrån faktorer som främjar elevers kommunikativa kompetens. Bedömning och betygsättning av elevers språkliga förmåga diskuteras även i relation till kunskapskraven i gällande läroplaner och ämnesplaner. Innehållet i ämnesdidaktiken inom 50-kursen, som du läser innan ditt första självständiga arbete, skiljer sig åt mellan språken. Läser du franska introduceras du bland annat till litteraturpedagogiska redskap inom ramen för undervisning av skönlitteratur på gymnasiet. Motsvarande delkurs i spanska och tyska fördjupar behandlingen av kontrastiva skillnader i grammatik, vokabulär och textstruktur med särskilt fokus på flerspråkighet i klassrummet.

Den avslutande teoretiska kursen i franska, spanska och tyska (60- eller 65-kursen) ägnas helt åt språkdidaktik och består av två delkurser. Den första delkursen behandlar centrala frågeställningar inom forskning om inläring av främmande språk. Den andra delen är ett projektarbete där du själv utvecklar och färdigställer ett språkdidaktiskt projekt utifrån forskningsförankrade frågeställningar och inhämtar dokumentation som kontextualiserar arbetet.

3. Latin

Inom ämnet latin finns inga delkurser som specifikt ägnas åt ämnesdidaktik. Ämnesdidaktiken integreras istället i latinstudierna för att på så vis ge dig de ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som lärare i latin på gymnasienivå.

För att läsa latin inom Ämneslärarutbildningen krävs inga förkunskaper i språket. Eftersom kurserna börjar från grunden ägnas inledningsvis en del av kurserna till studiet av latinsk grammatik, liksom till en presentation av latinets roll som språk och bärare av västeuropeiskt kulturarv, vetenskap och tänkande. Redan i den inledande latinkursen (LGLA12) studerar och översätter du latinska originaltexter med tillhörande kulturhistorisk orientering utifrån de lästa källtexterna.

I de efterföljande kurserna (LGLA30 och LGLA40) ökar du din självständighet i textanalysen genom läsning av latinsk prosa med ökande svårighetsgrad och du får även på egen hand konstruera latinsk text. Här får du också träna på att resonera kring innehållsliga och språkliga problem i de lästa texterna, och pröva olika sätt att systematisera stoffet för att anpassa det till ditt eget och andras lärande.

I de avslutande kurserna (LGLA50 och LGLA60) flyttas utbildningens tidigare fokus på språkliga drag till stilistiska och retoriska grepp i de studerade texterna och till författarens användning av dessa. Inom dessa kurser finns möjlighet att rikta in dig på texttyper från specifika epoker, där texterna tas som utgångspunkt för didaktiska resonemang kring äldre texters funktion som historiskt källmaterial. Du kan också välja att åka på fältstudier i Rom.

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE (EXAMENSARBETE)

I Ämneslärarprogrammet ingår två självständiga arbeten (examensarbeten) om 15 hp som du skriver inom ditt huvudämne och därmed även på det språk som du har valt som huvudämne. Examensarbete 1 är ett självständigt arbete på grundnivå som du skriver på termin 7. Examensarbete 2 är ett självständigt arbete på avancerad nivå som du skriver på din sista termin på programmet (termin 10). Dessa examensarbeten är inriktade både mot utbildningsvetenskap och mot språkämnet, vilket innebär att du i din uppsats ska undersöka ett problemområde som är relevant för din yrkesutövning som lärare och för undervisningen i det språk du har valt. I dina examensarbeten får du alltså tillfälle att tillämpa de kunskaper som du tillägnat dig under programmets tidigare terminer, dvs. dina kunskaper i och om språket, i utbildningsvetenskap och didaktik, liksom dina erfarenheter från VFU-kurserna. I ett längre perspektiv syftar dessa examensarbeten till att du som lärare i framtiden bättre ska kunna systematisera och reflektera över den egna verksamheten i relation till aktuell forskning. Mer information om Examensarbete 1 och 2 hittar du i programguiden och i kursplanerna.

Översikt av studiegång

Inriktning GY: Periodisering av ämneskurser vid Institutionen för språk och litteraturer

	Period 1	Period 2	Period 3	Period 4
Termin 1, HT		VFU1		
Termin 2, VT	LG__12-kursen i huvudämnet			
Termin 3, HT	LG__30-kursen i huvudämnet		VFU2	
Termin 4, VT	LG__12-kursen i ämne 2			
Termin 5, HT	LG__30-kursen i ämne 2		LG__40-kursen i huvudämnet, alt. 51-kursen del 1 (engelska)	
Termin 6, VT	LG__50-kursen i huvudämnet, alt. 51-kursen del 2 (engelska)		VFU3	
Termin 7, HT	Examensarbete 1		LG__40-kursen i ämne 2	
Termin 8, VT	LG__50-kursen i ämne 2		LG__60-kursen i ämne 2	
Termin 9, HT	LG__65-kursen i huvudämnet			
Termin 10, VT		VFU4	Examensarbete 2 i huvudämnet	

Vi hoppas att denna översikt har gett dig inblick i hur Ämneslärarutbildningen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan för språklärare är upplagd. Mer information om kursernas innehåll hittar du i kursplanerna som är sökbara på funktionen Hitta kursplan på GUs hemsida:

<http://utbildning.gu.se/kurser/hitta-kursplan>

Om du har frågor om språkstudierna är du välkommen att höra av dig till studievägledaren för det språk du läser. Du hittar vem som har hand om vilket språk på Institutionen för språk och litteratursidor på Studentportalen:

<https://studentportal.gu.se/minastudier/sprak/Studievagledning/>

Institutionen för språk och litteraturer
Renströmsgatan 6
Box 200
405 30 Göteborg
031 786 10 00
www.sprak.gu.se

<https://studentportal.gu.se/minastudier/lararutbildning/program/amneslararprogrammet/ny-student/>